

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Økonomisk demokrati

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1973

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Forord

„Økonomisk demokrati“ er simpelthen en forkert betegnelse for de forslag, samtlige partier i Folketinget vil pådutte arbejderne som værende i deres interesse. Harmonisering med EF på pensionsområdet (indtægtsbestemt folkepension), tvangssparing og dermed forbrugsbegrænsning har intet med økonomisk demokrati at gøre, men vil gå ud over dem i samfundet, der i forvejen er dårligst stillet. Den indflydelse, arbejderne efter forslagene får, vil være illusorisk. Arbejderne kan kun få reel indflydelse ved at arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet ophæves. Men i forslagene er der tværtimod tale om at integrere arbejderne yderligere i den kapitalistiske produktionsmåde, således at arbejderne og virksomhedens ledelse tilsyneladende får samme interesse, nemlig at producere for produktionens skyld og ikke ud fra menneskelige behov og hensyn.

Det er VS's formål med denne pjeces at dokumentere disse påstande og vise, hvilke interesser der bliver tilgodeset ved gennemførelsen af „økonomisk demokrati“. En ting kan dog slås fast fra starten, at det er lønarbejderne, der kommer til at betale hele gildet.

Baggrunden for forslaget om »økonomisk demokrati«

Det sker ikke ofte, at regeringen, folketinget, Socialdemokratiet eller LO pludselig vil forere lønarbejderne et stort fremskridt, som vi knap nok har bedt om. Der er noget suspekt ved disse forslag. Alle hidtidige fremskridt er opnået af arbejderklassen selv gennem stadig kamp.

Det »økonomiske demokrati«, vi nu får tilbudt, er ikke ønsket af lønarbejderne. Socialdemokratiet og LO har det største besvær med at få forslaget til at glide ned hos dem, man påstår skulle have fordel af det. Grünbaum er gået så langt som til at tale om »de dumme arbejdere, der ikke kan se deres egen fordel«.

Det samme har man sagt før. F. eks. om boligforliget i 1966.

Heller ikke denne gang er der grund til at tro, at man får noget foreret, og at arbejderne modstand skyldes dumbhed.

Men hvorfor bliver forslaget så stillet?

Det er vigtigt at forstå baggrunden. Så kan man bedre bedømme forslaget.

Regeringen står over for to store problemer:

- 1) kravet om forøget kapitaldannelse, og
- 2) harmonisering med EF.

Kravet om øget kapitaldannelse (øget opsparing) er en følge af kapitalismens udvikling. Det har i de seneste år bl. a. givet sig udslag i en voldsom rentestigning. Kravet er ikke blevet mindre ved EF-medlemskabet.

Det andet problem er en direkte følge af EF-medlem-

skabet. Harmoniseringen skal omfatte hele vort økonomiske og efterhånden også hele vort politiske liv. Men som det allerede fremgik af EF-debatten, ville et af de første områder blive det sociale trykkesystem og især de sociale pensionsordninger. Det var ganske vist korrekt, når tilhængerne hævdede, at vi ikke ville være traktatlig forpligtet til at harmonisere socialpolitikken. Men det er også – og det er nok så vigtigt – korrekt som modstanderne hævdede, at statsmagt og erhvervsliv ville bruge EF-medlemskabet som påskud til at gennemføre foranstaltninger, de ellers ville have haft svært ved at komme igennem med. Og det vil netop ske under påberøelse af EF's krav om harmonisering. På pensionsområdet vil man forsøge at gennemføre den indtægtsbestemte tillegspension, idet man vil hævde, at arbejdskraftens frie bevægelighed gør alt andet end et ensartet pensionssystem umuligt.

Regeringen har set sig om efter løsninger på de to store opgaver. Svaret er blevet regeringsforslaget om »økonomisk demokrati«, her forsøger man at slå begge fluer med ét smæk: den forøgede kapitaldannelse skal sikres gennem tvangsopsparing, og denne tvangsopsparing udformes på en måde, så den passer som hånd i handske til at ændre vor hidtidige solidariske pensionsordning (folkepensionen) til en usolidarisk pensionsordning efter det »optjeningsprincip«, som benyttes i EF. En sådan ordning betyder, at lavtlønnede får en dårligere pension end normalt-lønnede og højt-lønnede, og hvad værre er: de, der handicappes i ung alder, de langvarigt arbejdsløse, de hjemmegløende kvinder, henvises efterhånden til socialhjælp og privat velgørenhed.

At forslaget samtidig indeholder muligheder for at tilsløre klassemodsætningerne og dæmpe arbejdskampene, har forslagsstillerne nok kun betragtet som en yderligere fordel. En sådan virkning vil dog under alle omstændigheder kun blive af kortere varighed.

»Økonomisk demokrati« og privat indtægtsbestemt pension

ATP-fonden nævnes flere gange i forbindelse med investeringsfonden. I den oprindelige LO-skitse side 43 stilles forslag om ændring af ATP-ordningen. Det konstateres, at også ATP er en „formålsbestemt, kollektiv opsparingsordning“, og at der fortsat vil være behov for en yderligere udbygning, muligvis med overgang til en alle omfattende tjenestemandslignende pensionsordning.

Hermed træder det ene formål med investeringsfonden frem. Skabelse af det finansielle grundlag for et fundamentalt brud med vor hidtidige sociale pensions- og sygeforsikringsordning. Den nuværende folkepension, der finansieres over skatterne, skal erstattes af en „tjenestemandslignende pensionsordning“, d.v.s. en privat, indtægtsbestemt ordning, finansieret af den enkelte lønmodtager selv.

Hvis fonden skal opfylde dette formål, forudsætter det naturligvis, at lønarbejderne ikke indløser deres certifikater efter de 7 år, som regeringens forslag giver dem ret til. Men det regner man da heller ikke med. I LO-skitsen side 28 står der: „Det må antages, at mange lønmodtagere vil foretrække at lade beløbene stå længst muligt ... for at opnå et større samlet beløb ved indløsningen“.

Dansk Metalarbejderforbund har udsendt et ændringsforslag til regeringens forslag. Her taler man nu åbent om „pensionsbeviser“ i stedet for de oprindelige „lønmodtager certifikater“. Forbundet foreslår, at beviserne skal være rentebærende, og renten løbende skal kunne ud-

betales, men beviserene skal også kunne vælge at lade renterne stå og *dermed opnå en større pension*. Beviserne skal ikke kunne omsættes, men personer, der har mindre end 5 beviser, kan få dem udbetalt ved pensionsalderen eller i tilfælde af invaliditet, uarbejdsdygtighed med videre.

På samme måde har Mogens Lykketoft, der både er sekretær for Socialdemokratiets lighedskommission og LO's udvalg om økonomisk demokrati, nævnt at fondens midler på længere sigt bør benyttes til en tillægs-pensionsordning. Dette er blot ikke kommet med i regeringens forslag, fordi statsministeren mente, det var en uheldig sammenblanding på *nuværende* tidspunkt.

Sådanne ordninger må kaldes usolidariske pensionsordninger. De vil bidrage til at demontere den eksisterende ulighed, så nogle pensionister vil få et minimalt grundbeløb udbetalt, mens andre velbetalte grupper sikres betydelige gunstigere vilkår i alderdommen. Det kan virke overraskende, at en kommission, der kalder sig lighedskommissionen, fremsætter et sådant forslag om garanteret ulighed.

Den solidariske folkepension er ikke kun i modstrid med kapitalisternes interesse af liberalistiske ideer. Den harmonerer heller ikke med vores nye EF-status. En statslig alle omfattende folkepension vil være en hæmsko, efterhånden som princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed føres ud i livet i EF. Lønarbejdernes udbytte- og investeringsfond er det finansielle grundlag for overgangen til det vesttyske forsikringsprincip i pensionsforsorgen, altså et led i harmoniseringen med EF.

Kapitaldannelse gennem tvangsopsparing

For at skabe en baggrund for de stadige krav om øget kapitaldannelse gentager man til ulidelighed påstanden om, at vi lever over evne, at opsparingen er for lille, og at udlandsgælden vokser og vokser.

Massemedieme labber påstanden i sig. Alle synes at acceptere, at landets økonomi er dårlig. Repræsentanter for folketingets „yderste venstre“ toner op på tv-skærmen og fortæller, at der er en bombe under dansk økonomi. En forhenværende minister kræver boligbyggeriet bremset, fordi boligsektoren ikke bidrager til kapitaldannelsen (hvilket iøvrigt er forkert), uden at nogen spørger, hvad vi skal med en øget kapitaldannelse, når den bl. a. forhindrer os i at løse boligproblemet.

Lad os se lidt på påstanden om, at vi lever over evne og at opsparingen er for lille:

Kendsgerningen er, at lønarbejdere i Danmark op gennem 60'erne frembragte værdier for 200 milliarder kroner mere end der i samme periode blev forbrugt. Vi angiver beløbet i faste 1970-kroner, inflationen er altså trukket ud. Det svarer til, at hver familie i gennemsnit har bidraget til opsparingen (værditilvæksten) med 120.000 kr. Det svarer også til, at der år for år blev opsparret ca. 10 % af nationalproduktet, hvilket må anses for fuldstændig tilfredsstillende.

Og lad os se lidt på den voksende udlandsgæld.

Det er rigtigt, at den aldrig har været så stor som nu - målt i kroner og øre. Det har mælkepriserne heller ikke. Skulle man domme efter beløbet, var mælkeforbruget ste-

get enormt, ikke mindst efter indlemmelsen i EF. Sådan kan man altså ikke slutte. Skal vi angive udlandsgældens reelle størrelse, må vi benytte en reel målestok. Vi kunne sammenligne med bruttonationalproduktet. Det vil i hvert fald give et reelt billede af, hvor stor udlandsgæld vi har. Udlandsgælden svarer for tiden kun til ca. en måneds bruttonationalprodukt, hvor den i lange perioder har været oppe på 3-4 måneders bruttonationalprodukt uden at det blev anset for katastrofalt.

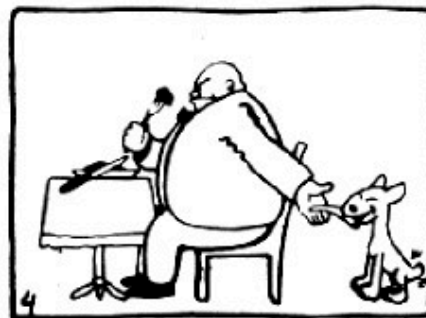
Fondens dannelse: en støtte til industrikapitalen

I de senere år har man altså hævdet, at investeringerne i industrien ikke voksede tilstrækkeligt, og at der anvendtes for meget kapital f. eks. i boligsektoren. Bekymringen skyldes først og fremmest, at industrien er landets vigtigste eksport erhverv.

Men hvorfor vil kapitalisterne hellere investere i boligbyggeri?

En kapitalist, der ejer en virksomhed, vil kun investere yderligere i denne, hvis han kan opnå en passende profit. Det gælder, hvis han skal gen-investere sin egen profit, og i endnu højere grad hvis han skal investere i sin virksomhed ved hjælp af lån. Kapitalisten ønsker kun at anvende fremmedkapital, når denne kan øge profitten på den kapital, han selv har investeret. Prisen på fremmedkapital (d.v.s. renten) har været for „høj“, og det har man givet boligbyggeriet skylden for. Takket være befolkningens boligbehov har forrentningen ved byggefinansiering og jordspekulation været høj, og den ubundne kapital er søgt til denne sektor. De forskellige regeringer har sagt at vende kapitalstrømmen ved at begrænse byggeriet og at skabe større profit til investering ved at forhøje huslejen, men dette har øjensynligt ikke været tilstrækkeligt. Derfor vil regeringen tvinge en forøget opsparing igennem, der skal bindes til investering i industrien. Hvis investeringerne skal øges, må lønmodtagerkapitalen tilbydes til en fordelagtig pris for kapitalisten. Regeringen og LO ønsker at komme det „betrængte“ erhvervsliv til hjælp.

Altså: Kravet om eget kapitaldannelse skyldes ikke, at vi lever over osne, men bærer i privatkapitalismens krav om størst mulig profit, bl. a. gennem investeringer, som er profitable for det anarkistisk fungerende erhvervsliv, men som samtidig kan være helt uforståelige fra et samfundsøkonomisk synspunkt.

Hvem skal betale?

Forslagsstillerne forsøger at give det udseende af, at kapitalisterne skal betale ØD: „Fondens midler skal tilvejebringes ved indbetalinger fra alle arbejdsgivere.“

Realiteten er, at disse indbetalinger må betragtes som lønudgifter. Som Thorkild Kristensen siger det: „... for de påtænkte arbejdsgiverbidrag bliver jo et tillæg til erhvervslivets omkostninger... Det vil derfor svække vor konkurrenceevne, medmindre den kontant udbetalte løn holdes tilsvarende lavere i forhold til, hvad den ville være uden indførelse af ØD.“ (Køisteligt Dagblad 20.12.72).

Forslagsstillerne modsiger sig selv, når de prøver at bilde os ind, at ØD-bidragene er noget vi får oveni lønnen. De erkender, at et af hovedformålene er en øget opsparing. En del af profitten i erhvervslivet går allerede til nye investeringer. Derfor opnår man ikke en øget opsparing ved at skaffe penge til fonden gennem at beskære den del af profitten. Man kunne i princippet opnå noget ved at beskære den del af profitten, der går til kapitalisternes forbrug, men med de nuværende magtforhold i samfundet ville gevinsten formentlig blive ringe. Den ønskede opsparing fås kun, hvis tvangsopsparingsbidragene tages af lønningerne. Blev de lagt ovenpå lønnen, sådan som forslagsstillerne påstår, ville de snarest virke modsat. Det ville nemlig muliggøre en udvidelse af forbruget.

Så helt bortset fra, hvad forslagsstillerne tænker sig, og hvad deres inderste hensigter måtte være, så vil de økonomiske mekanismer i det privatkapitalistiske samfund

nødvendigt føre til, at det bliver lønarbejderne, der helt og fuldt kommer til at betale ØD.

Kapitalisterne vil stadig have den fulde ejendomsret over deres kapital og den tilvækst, de tiltvinger sig for denne kapital. Det er derfor noget sludder at tale om andel i eller ejendomsret til kapitaltilvæksten. De store ord dækker kun det forhold, at lønarbejderne får papir på de penge, de har tvangsopsparret.

Det er tankevækkende, at det er de samme kræfter, som netop har styrket privatkapitalen over for lønarbejderne ved at indlemme Danmark i EF, der nu prøver at bilde lønarbejderne ind, at det er arbejdsgiverne, der kommer til at betale ØD.

Fondens størrelse og anvendelse

Efter regeringens skøn vil lønmodtagerfonden, når den når sin fulde størrelse i 1991, udgøre 29 % af lønsummen. Omsættes dette forhold til 1970-tal, vil det sige, at fonden udgør ca. 17 milliarder kroner. Til sammenligning kan tjene, at den samlede kapital i større danske aktieselskaber (bortset fra banker og forsikringselskaber) udgjorde 77 milliarder kroner og heraf var egenkapitalen (d.v.s. aktiekapitalen + visse reserver) 26 milliarder kroner. Fondens vil altså nok blive stor, men ikke dominerende.

En del af fondens midler bliver automatisk i de virksomheder, hvorfra de stammer. Resten skal fondsledelsen placere. Dette skal først og fremmest ske ved aktiekøb, men også gennem udlån fra banker og pengeinstitutter. Selv om fonden gennem sine aktiekøb opnår ledelsen af en række virksomheder, er der ikke tvivl om, at dette ikke vil medføre større ændringer for de ansatte. Ledelsen vil stadig være tvunget til at producere efter det kapitalistiske samfunds logik: Produktionen vil stadig være underkastet markedets tilfældigheder, og det vil ikke være menneskelige behov og hensyn, der afgør, hvad der skal produceres, men ønsker om størst mulig profit.

Regeringen og LO forestiller sig, at de gennem fondsdannelsen kan modvirke produktionsnedlæggelser og -omlægninger, der er en følge af kapitalens frie bevægelighed. Denne støtte til den hjemlige kapital er specielt blevet aktuel efter indlemmelsen i EF, men man må forvente, at støtten på dette punkt får en meget begrænset betydning.

Tilsvarende muligheder har man i flere vesteuropæiske lande, hvor staten helt eller delvis ejer nøgleindustrier, finansieringsinstitutter og driver minedrift, og derved støtter den „nationale“ kapital.

Virkningerne på arbejdspladserne

Det er tidligere blevet nævnt, at forslaget om „økonomisk demokrati“ sigter mod at tilsløre klassemønstrene og dæmpe arbejdskampene. Det skal forklares nærmere.

Elvis man gennemfører forslaget, åbnes der mulighed for, at lønarbejderne glemmer solidariteten mellem lønarbejdere på tværs af arbejdspladser og erstatter den med solidaritet over for den tilfældige arbejdsplads, hvor man er ansat. Vinderen kan kun blive det kapitalistiske system.

Det er ikke solidaritet med kapitalen, men solidaritet mellem lønarbejdere her og i andre lande, der er brug for.

Repræsentation i selskabernes bestyrelse

Regeringen og LO lægger stor vægt på, at de ansatte som følge af den „ansvarlige lønmodtagerkapital“ i virksomhederne skal have repræsentanter i selskabets bestyrelse. Der er ingen som helst grund til, at lønarbejderne skal betale for repræsentation i ledelsen af de virksomheder, de selv har skabt, og ØD-tvangsopsparingen er da heller ikke nødvendig for at opnå repræsentation. De to ting er kun koblet sammen af taktiske grunde i et forsøg på at få tvangsopsparingen til bedre at glide ned. Det er i den forbindelse interessant, at LO i sit forslag ufrivilligt dokumenterer, at der ikke er nogen sammenhæng mellem tvangsopsparingen og repræsentationen: Man refererer den lov om medbestemmelse, der gælder for den vesttyske kul- og jernindustri, og tilføjer, at EF's ministerråd har udsendt et direktivforslag, „der indeholder bestemmelse om repræsentation i virksomhedernes bestyrelser“.

Med andre ord: Den repræsentation, danske arbejdere skal købe sig til gennem tvangsopsparing, ville formodentlig komme alligevel, fordi man i EF anser den for hensigtsmæssig.

– Og hvorfor gør man mon det?

Hvad er repræsentationen værd?

Forslaget om repræsentanter i bestyrelsen minder om smarte ideer om medarbejderaktier, der tidligere har været fremme. Den limpind fik man aldrig lønarbejderne til at hoppe på.

Det er bemærkelsesværdigt, at den superkapitalistiske EF-stat har tilsvarende planer om de ansattes repræsentation i virksomhedernes bestyrelser. Det er hverken økonomisk eller industrielt demokrati, man tilstræber. I så fald var der langt mere nærliggende ting at gennemføre, hvilket vi skal vende tilbage til i slutningen af denne pjec. Man tilstræber ganske enkelt at få de ansatte til at føle sig et med virksomheden, at integrere lønarbejderne i systemet, at dæmme op imod arbejdskampe.

Hvorfor er så de borgerlige partier og arbejdsgiverne imod forslaget?

Det er de heller ikke rigtig. De er hverken imod tvangsopsparing for lønarbejdere eller overgang til privat pension. De foretrækker blot en anden udformning. De har ikke den interesse i store, centrale fonds, som Socialdemokratiet og LO har, men foretrækker, at den enkelte ansatte står alene med sit private tvangsopparingsbidrag. Og dette foretrækker de netop, fordi de regner med, at det i endnu højere grad vil tilsløre klasse modsætningerne, splitte lønarbejdere og vanskeliggøre arbejdskampe.

Der er altså tale om nuanceforskelle mere end om principielle forskelle mellem de forskellige ØD-forslag.

Det man gør er altså at love lønmodtagerne indflydelse, medbestemmelse og medejendomsret til produktionsmid-

lerne, uden at disse løfter har et reelt indhold. Derved håber man at motivere lønarbejdere til at indordne sig i det kapitalistiske system og godtage den kapitalistiske ideologi, der bygger på produktion og profit.

SF's forslag

LO's og Socialdemokratiets forslag om „økonomisk demokrati“ er først og fremmest til fordel for monopolkapitalens virksomheder, de store gennemrationaliserede bedrifter med høj produktivitet pr. arbejder. I disse virksomheder er lønsommen lille i forhold til den investerede kapital. Forslaget indebærer altså også en tilskyndelse for virksomheden til at reducere lønudgifterne mest muligt, bl. a. ved at fremskynde automatiseringen, uanset hvilke sociale og økonomiske følger dette får for samfundet som helhed. Det er karakteristisk for Socialdemokratiet i denne sidste fase af kapitalismens udvikling, at det mere end noget andet parti er monopolkapitalens talerør.

Også SF har ønsket at demonstrere partiets regeringsduelighed og ansvarsbevidsthed som administratører af det kapitalistiske samfundssystem og har derfor fremsat et selvstændigt forslag til „økonomisk demokrati“.

Når man sammenligner EF's forslag med LO's og Socialdemokratiets, er der særlig tre forhold, der springer i øjnene:

For det første bemærker man, at SF i lighed med Socialdemokratiet accepterer opbygningen af fonden som et nødvendigt middel for, at lønarbejderne kan opnå indflydelse på deres arbejdsplads.

For det andet at SF erkender og accepterer „økonomisk demokrati“ som en pensionsopsparing: „En ikke udbetalt udbytteandel tilfalder lønmodtageren, når denne opnår pensionsalderen, og konverteres i så fald til en alderdomssikring som tillæg til ATP“. Over for dette knæfald be-

tyder følgende forbehold intet: „At overføre hele andelen til alderdomssikring vil være en alt for ensidig anvendelse af midlerne“.

Endelig forsøger SF sig som den lille nationale kapital forsvarer ved at foreslå fondsbidragene beregnet på grundlag af den værditilvækst, der sker i virksomhederne, i stedet for som LO og Socialdemokratiet at beregne dem på grundlag af den udbetalte løn. På denne måde vil den mindre, håndværksprægede virksomhed blive stillet bedre i forhold til den store, gennemautomatiserede, hvor udgifter hovedsagelig skyldes afskrivning og forrentning af de faste anlæg, og hvor lønudgiften udgør en mere beskedent andel.

Selv om det er vanskeligt at se, hvordan dette problem kan bekymre et parti, der kalder sig socialistisk, kan man muligvis medgive SF, at LO's og Socialdemokratiets forslag er et ganske hårdhændet forsøg på at drive monopoliseringen af det danske erhvervsliv til bunds i en fart.

SF slutter sit ØD-forslag med at opstille 6 iøvrigt udmærkede forslag til lovgivningsinitiativer, idet de siger, at udbygningen af det økonomiske demokrati må „ske under hensyn til at også det industrielle demokrati udvikles“. SF søger blot ikke på nogen måde at sandsynliggøre, hvorfor danske lønarbejdere frivilligt skal sluge den kamel, der kaldes ØD, for at opnå disse goder.

VS og forslagene om »økonomisk demokrati«

Som det fremgår af denne gennemgang, har regeringens forslag om „økonomisk demokrati“ intet at gøre med nær-demokrati, demokrati på arbejdspladsen eller økonomisk demokrati.

De mindste krav, der må stilles for blot at kunne tale om begyndelsen til økonomisk demokrati, må være, at virksomhedernes ansatte får

- 1) vetoret over for ansættelser og afskedigelser.
- 2) vetoret over for produktionsomlægninger, indskrænkninger og udvidelser, samt enhver form for køb og salg af fast ejendom.
- 3) vetoret over for aktieudstedelser (herunder friaktier) og kapitalbevægelser.

Når vi kalder dette mindstekrav, er det fordi der er tale om overvejende defensive rettigheder (f. eks. vetoret) og ikke om ret til at styre virksomheden ved egne initiativer. De pågældende kontrolmuligheder er således de absolut mindste krav for overhovedet at kunne tale om „de ansattes medindflydelse på den kapital, de selv har skabt“.

Alligevel er disse krav ikke i mindste omfang med i regeringens forslag. Det er bemærkelsesværdigt og naturligvis ikke noget tilfælde.

Selv disse foranstaltninger ville være indgreb mod privatkapitalen. Indlemmelsen i EF har medført en væsentlig styrkelse af kapitalens magtstilling over for lønarbejderne. Den regering og den LO-ledelse, der netop har ført en voldsom kampagne for at få Danmark ind i EF, har tyde-

ligvis intet ønske om at gennemtvinge noget, der har det mindste med egentlig økonomisk demokrati at gøre.

Virkeligt økonomisk demokrati lader sig kun gennemføre ved afskaffelse af selve den kapitalistiske produktionsmåde gennem hele kapitalens overgang til samfundsmæssig fællesje og rationel planlægning. Kapitalen har alle muligheder for at sabotere reformer, der sigter på gradvis at give lønarbejderne reel økonomisk indflydelse. Økonomisk demokrati forudsætter et fuldstændigt opgør med det privatkapitalistiske system.

Som følge heraf må lønarbejderne hele tiden arbejde på at sikre sig det bedst mulige udgangspunkt i kampen mod kapitalen. Derfor må de øjeblikkelige og umiddelbare krav være:

- 1) sikring af tillidsmandens uafhængighed af alle andre end dem, der har valgt ham.
- 2) afskaffelse af arbejdsretten.
- 3) virksomhedens pligt til fuldstændig åbenhed om regnskaberne, så de ansatte får mulighed for løbende at kontrollere produktion, regnskab og budgetlægning.
- 4) ophævelse af arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet.

Gennemførelsen af disse krav fører ikke i sig selv til økonomisk demokrati eller til socialisme. Men de vil give lønarbejderne et bedre udgangspunkt i kampen for at forbedre løn- og arbejdsforhold og i kampen for socialismen.

Men selv disse begrænsede forbedringer skal man ikke

vente at få foret, hverken af folketinget, regeringen eller LO-ledelsen. De opnås kun ved lønarbejdernes egen kamp overalt i samfundet, først og fremmest direkte på arbejdspladserne.

Derfor: NEJ til forslaget om »økonomisk demokrati«.

NEJ til tvangsopsparing og classesamarbejde.

NEJ til indtægtsbestemt folkepension.

JA til virkeligt demokrati.

JA til en umiddelbar styrkelse af lønarbejderne over for kapitalen.

JA til en kamp, der sigter mod at afskaffe det kapitalistiske system.

JA til lønarbejdernes fulde overtagelse af de virksomheder, de selv har skabt.

JA TIL KAMPEN FOR SOCIALISME

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk